

Дотримання прав учасників АТО у м. Черкаси

Це видання підготовлене в рамках проекту з інституційного розвитку Української Гельсінської спілки з прав людини за фінансової підтримки Фонду Чарльза Стюарта Мотта . Погляди та інтерпретації, представлені у цій публікації, не обов'язково відображають офіційну позицію Фонду Чарльза Стюарта Мотта. Відповідальність за зміст публікації несуть виключно автори звіту.

Зміст

Вступ	3
Методологія дослідження	3
Реалізація права на отримання безкоштовних ліків та лікування	4
Реалізація права на безкоштовний проїзд	5
Реалізація права на санаторно-курортне лікування та психологічну реабілітацію	6
Реалізація права на першочергове отримання земельних ділянок під індивідуальне житлове будівництво, ведення садівництва та городництва	8
Реалізація права на першочергове поліпшення житлових умов	9
Реалізація права на пільги по оплаті житлово-комунальних послуг	9
Реалізація права на безкоштовне навчання у середніх та вищих навчальних закладах	10
Цільові програми та заходи направлені на підтримку учасників АТО та членів їх сімей	11
Професійна реабілітація учасників АТО	12
Висновок	13

Місто проведення - Черкаси

Період, який підпадає під дослідження: 2016 рік

*Проведення дослідження та підготовку моніторингового звіту здійснював
Тарас Щербатюк, за участі Юлії Голубевої.*

Вступ

Основні права учасників АТО та членів їхніх сімей закріплені законами та підзаконними нормативними актами. Реалізація прав закріплених на законодавчому рівні, в умовах децентралізації влади, можлива при ефективній роботі місцевих органів влади.

Враховуючи роль місцевої влади у реалізації прав учасників АТО та членів їхніх сімей та зважаючи на випадки не врахування інтересів громади зі сторони Черкаської міської ради, на рівні міста можливі випадки порушення прав учасників АТО та членів їхніх сімей.

Аналізуючи роботу Черкаської міської ради та враховуючи звернення до організації від учасників АТО та членів їхніх сімей у м. Черкаси, виникла необхідність комплексного дослідження роботи Черкаської міської Ради та її структурних підрозділів у питаннях забезпечення пільгами учасників АТО та членів їхніх сімей.

Результати даного дослідження дали змогу виявити недоліки в роботі Черкаської міської Ради за напрямком дотримання прав учасників АТО та сформувані напрямки подальшої роботи організації щодо усунення виявлених порушень.

Методологія дослідження

Дослідження проводилося за допомогою інструментів проекту «Правозахисна паспортизація областей», який було розроблено Українською Гельсінською спілкою з прав людини та офісом уповноваженого Верховної ради України з прав людини. Проект «Правозахисна паспортизація областей» присвячений розробці інструментарію оцінки усіх адміністративно-територіальних одиниць України щодо стану дотримання прав людини. Система оцінювання за проектом побудована за основними сферами реалізації та захисту прав людини, заснованими на повноваженнях місцевої влади.

Дослідження дотримання прав учасників АТО та членів їхніх сімей у м. Черкаси проводилося за декількома напрямками:

- Реалізація права на отримання безкоштовних ліків та лікування;
- Реалізація права на безкоштовний проїзд;
- Реалізація права на санаторно-курортне лікування та психологічну реабілітацію;
- Реалізація права на першочергове отримання земельних ділянок під індивідуальне житлове будівництво, ведення садівництва та городництва;
- Реалізація права на першочергове поліпшення житлових умов;
- Реалізація права на пільги по оплаті житлово-комунальних послуг;
- Реалізація права на безкоштовне навчання у середніх та вищих навчальних закладах.
- Цільові програми та заходи направлені на підтримку учасникам АТО та членам їх сімей;
- Професійна реабілітація учасників АТО.

Методи дослідження

Під час дослідження використовувалися два основних методи роботи з інформацією: аналіз правових джерел та контент аналіз веб-ресурсів.

1. Аналіз правових джерел (При проведенні аналізу вивчалися закони та підзаконні акти, локальні нормативні акти, державні та місцеві програми, дані надані місцевими органами влади).

2. Контент аналіз веб - ресурсів (Під час дослідження було визначено перелік веб - ресурсів місцевих органів влади, де повинна бути інформація про права учасників АТО та членів їх сімей, електронних сайтів місцевих ЗМІ та сторінки в соціальних мережах організацій, що займаються питаннями захисту прав учасників АТО та членів їхніх сімей).

Реалізація права на отримання безкоштовних ліків та лікування

Статтею 49 Конституції України встановлено право кожного громадянина України на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Держава зобов'язана створити умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

На національному рівні право кожного громадянина на охорону здоров'я і його захист закріплено статтею 8 Основ законодавства про охорону здоров'я, в якій зокрема зазначено: *“Кожен громадянин має право на безоплатне отримання у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медичної допомоги, до якої належать: екстрена медична допомога; первинна медична допомога; вторинна (спеціалізована) медична допомога, що надається за медичними показаннями у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я; третинна (високоспеціалізована) медична допомога; паліативна допомога”*.

Статтею 12 закону України «Про Статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту» встановлено, що учасники бойових дій мають право на:

- безоплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів»;
- безоплатне зубопротезування;
- безоплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів.

Механізми видачі безкоштовних ліків встановлено Постановою КМУ від 17 серпня 1998 р. № 1303. У цій постанові зазначено, що витрати, пов'язані з відпуском лікарських засобів безоплатно і на пільгових умовах, провадяться за рахунок асигнувань, що передбачаються державним та місцевими бюджетами на охорону здоров'я.

Перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів встановлено постановою КМУ України від 05.09.1996 року № 1071.

Враховуючи, що з державного бюджету не виділяється кошти на безкоштовні ліки, зубопротезування та лікування (зважаючи відповіді ЧОДА) або з державного ж бюджету не надано субвенції на медичну допомогу учасникам АТО Черкаської області, основне навантаження лягло на місцеві бюджети.

Зобов'язання по забезпеченню безкоштовними ліками на місцях визначено ст. 32 Закону України «Про місцеве самоврядування» - міські, сільські та селищні ради відповідальні за забезпечення відповідно до законодавства пільгових категорій населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення.

При аналізі роботи Черкаської міської ради та її структурних підрозділів у питанні забезпечення пільговими ліками та препаратами було встановлено:

- Черкаською міською Радою не уклалися договори з аптеками на безкоштовний відпуск медичних препаратів пільговим категоріям населення. Відпуск же ліків проводиться міськими поліклініками за рецептами лікарів.
- Особи, які обслуговуються у відомчих лікувально-профілактичних закладах і мають право на безоплатний або пільговий відпуск лікарських засобів, отримують у аптеках, закріплених за цими закладами».
- Потреба в забезпеченні лікарськими засобами учасників бойових дій, в тому числі учасників АТО у разі їх амбулаторного лікування:
  - ✓ становить 1 989 200,00 грн.
  - ✓ профінансовано 232 100,00 грн.
  - ✓ фактично використано коштів 277 600,00 грн.

(Згідно відповіді виконавчого комітету Черкаської міської Ради №12683-01-9 від 04.10.2016 р.).

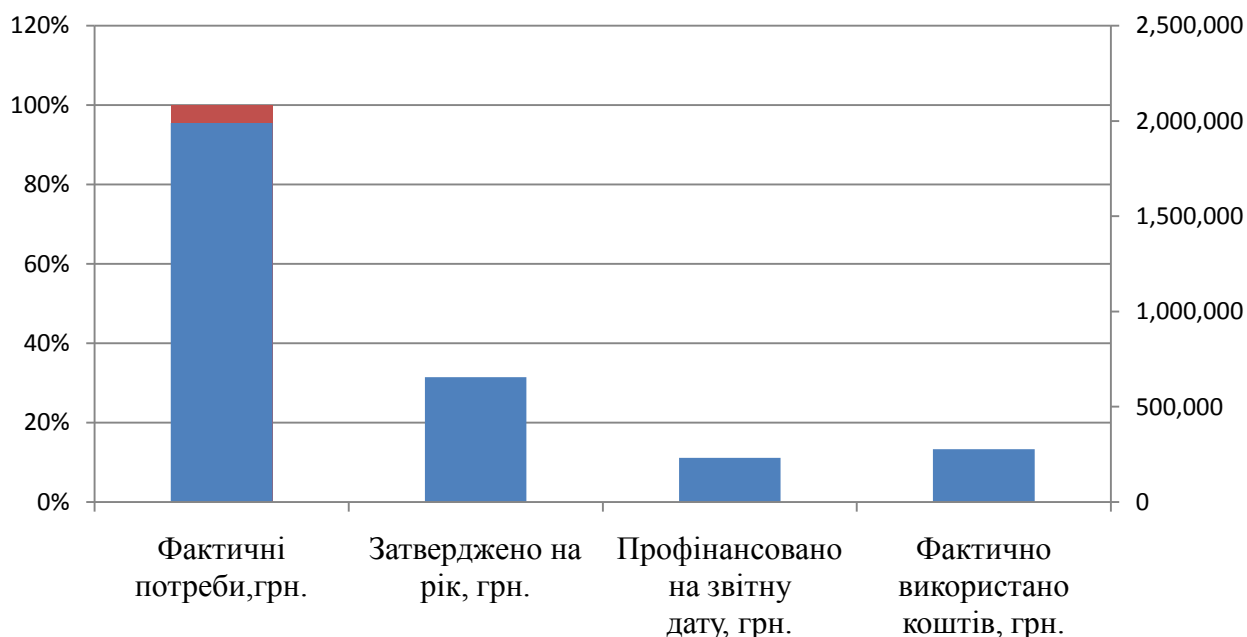
Станом на дату підготовки звіту на території м. Черкаси статус учасників бойових дій отримало 4098 осіб.

Таким чином, у процентному відношенні на одного учасника бойових дій закріплено у 2016 році 485 гривень.

Амбулаторне лікування на 485 гривень є неможливим та може призвести до летальних випадків, зважаючи на неможливість учасників АТО самостійно оплачувати своє лікування.

Ситуація ще більш ускладнюється у зв'язку з неповним фінансування Черкаською міською радою медичної галузі. Так, згідно фактичного фінансування на одного учасника бойових дій виділяється на амбулаторне лікування 57 гривень.

Забезпечення учасників бойових дій безкоштовним амбулаторним лікуванням (у процентному відношенні)

Проводячи аналіз змісту сайту Черкаської міської Ради було встановлено:

- Сайт не містить інформації про порядок отримання безкоштовних ліків.
- Сайт не містить інформації про місце отримання ліків.

Відповідно до інформації наданої громадською організацією «Український опір «Ветерани АТО та Волонтери» у третій міській лікарні відсутнє пільгове забезпечення ліками.

Отже, у місті Черкаси існують прогалини у забезпеченні правом учасників АТО пільговими ліками та лікуванням, що зумовлює порушення прав учасників АТО та створює загрози життю даній категорії осіб.

Реалізація права на безкоштовний проїзд

Право учасників АТО на безкоштовний проїзд передбачене ст.ст.12, 13 закону України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту».

Враховуючи те, що з початку 2016 року субвенцій з державного бюджету України по компенсації коштів на здійснення пільгових перевезень не передбачено, органами місцевого самоврядування, зокрема і Черкаською міською радою, необхідно було вносити зміни до місцевого бюджету щодо виділення коштів на покриття даних витрат.

Інформація щодо кількості коштів, виділених Черкаською міською Радою, на компенсацію перевізникам по безкоштовному перевезенню учасників АТО на сайті міської ради відсутня. Черкаською міською радою не надано відповідної інформації на інформаційний запит, що дає підстави вважати про відсутність виділення даних коштів.

Підтвердженням даного є інформація з місцевих ЗМІ щодо відмов у пільговому проїзду учасників АТО - <http://dzvin.news/iz-cherkaskoji-marshrutky-hrubo-vyhnal-y-kontuzhenoho-uchasnyka-ato-foto/>.

Враховуючи фінансування пільгового перевезення за рахунок коштів міського бюджету та виникнення конфліктних ситуацій між перевізниками, місцевою владою та пільговиками, необхідно розробити систему пільгових перевезень, яка встановить чіткі правила перевезень та взаємовідносин між сторонами.

Законом України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту» не передбачено право членів сімей загиблих учасників АТО, окрім батьків, на пільгові перевезення.

Враховуючи те, що дана категорія осіб одна з самих вразливих, необхідно на місцевому рівні прийняти рішення про надання права на пільговий проїзд членам сімей загиблих учасників АТО.

Реалізація права санаторно-курортного лікування та на психологічну реабілітацію

Право учасників АТО на безкоштовне санаторно-курортне лікування та психологічну реабілітацію передбачені законом України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту».

Реабілітаційні послуги з проходження психологічної реабілітації учасників АТО здійснюються спеціалізованими установами з якими Державною службою у справах ветеранів війни та учасників АТО укладено відповідні договори.

У 2016 році закладами, які надають послуги з психологічної реабілітації є:

- *Бородянський центр соціально-психологічної реабілітації населення та його інформування з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;*
- *Іванківський центр соціально-психологічної реабілітації населення та його інформування з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;*
- *Києво-Святошинський центр соціально-психологічної реабілітації населення та його інформування з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;*
- *Соціально-психологічний центр м. Славутич;*
- *Центр соціально-психологічної реабілітації населення та його інформування з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи м. Коростень.*

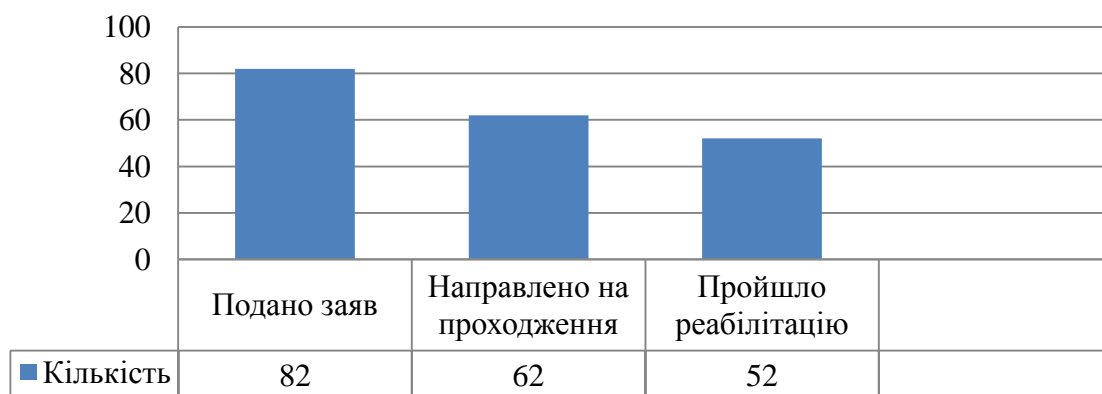
Для отримання послуги з психологічної реабілітації учасникам АТО необхідно звернутися до районного управління соціального захисту населення за місцем реєстрації або місцем фактичного проживання. Жодних документів медичного характеру для отримання путівки не потрібно.

Порядок використання коштів на здійснення заходів з психологічної реабілітації затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 р. № 221 “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо психологічної реабілітації постраждалих учасників антитерористичної операції”.

Таким чином, органам місцевого самоврядування необхідно тільки забезпечити учасників АТО інформацією про можливість отримання путівок та організувати через свої структурні підрозділи оформлення документів на їх отримання.

Як свідчать дані, отримані з органів соціального захисту населення, кількість путівок наданих учасникам АТО на психологічну реабілітацію вкрай низька, що свідчить про низьку ефективність системи надання послуг органами соціального захисту населення та необхідність у її корекції.

Дані щодо проходження психологічної реабілітації

Кожному учаснику бойових дій Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» гарантує право на безоплатне санаторно-курортне лікування. При цьому механізм забезпечення цією пільгою саме учасників АТО визначено Постановою КМУ від 31.03.2015 року №200 «Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням».

Надання путівок здійснюються спеціалізованими установами з якими Державною службою у справах ветеранів війни та учасників АТО укладено відповідні договори. За ініціативою та в разі потреб, органами місцевого самоврядування (їх структурними підрозділами) можуть самостійно закуповувати путівки на санаторно-курортне лікування.

Для одержання послуг з санаторно-курортного лікування учаснику АТО необхідно:

- перебувати на обліку в органах соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання.

- подати наступні документи (Заяву, Медичну довідку лікувальної установи за формою № 070/о, Копію посвідчення учасника бойових дій або інваліда війни, Документ, що підтверджує безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення).

Таким чином, основним завданням органів соціального захисту населення є проінформувати учасників АТО про механізми отримання путівок та забезпечити їх надання у встановленому законодавством України строк.

Ситуація з забезпеченням путівками на санаторно-курортне лікування у місті незадовільна через малу кількість отримання даних путівок учасниками АТО. Необхідно докорінно змінювати систему інформування та заохочення даними послугами.

Дані щодо санаторно-курортного лікування учасників АТО

Інформаційна політика Черкаської міської Ради та її структурних підрозділів щодо надання інформації учасникам АТО про перелік закладів які надають послуги, переліку наявних путівок та механізмів їх отримання є вкрай незадовільним, оскільки дана інформація відсутня на інформаційних ресурсах даних органів.

Реалізація права на першочергове отримання земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, ведення садівництва і городництва

Відповідно до закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасникам бойових дій (учасникам АТО) надається пільга з першочергового відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва (у селах - не більше 0,25 га, в селищах - не більше 0,15 га, в містах - не більше 0,10 га), садівництва і городництва (не більше 0,12 га).

Процедура надання земельних ділянок здійснюється у порядку, визначеному статтею 118 Земельного кодексу України, за умови, що учасник бойових дій не скористався своїм правом на безоплатне отримання у власність земельної ділянки та надав відповідний документ, що посвідчує його участь в антитерористичній операції (посвідчення, довідка, наказ тощо).

Інші види земельних ділянок надаються учасникам АТО у порядку загальної черги та норм безоплатної приватизації, а це земельні ділянки:

- ✓ для ведення особистого селянського господарства - не більше 2,0 га;
- ✓ для індивідуального дачного будівництва - не більше 0,10 гектара.
- ✓ для будівництва індивідуальних гаражів - не більше 0,01 гектара.

Відповідно до інформації наданої Черкаською Міською Радою за №12511-01-9 від 05.10.2016 року, станом на початок жовтня 2016 року до Черкаської міської Ради звернулося близько 1200 осіб з числа учасників АТО за отриманням земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд та також гаражного будівництва.

Проводячи аналіз надання дозволів на розробку проектів землеустрою учасникам АТО було встановлено наступне: Рішенням Черкаської міської Ради від 20.09.2016 р. №2-946 «Про затвердження проекту землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб для житлової та громадської забудови в м. Черкаси в районі вул. Грибної та вул. Онопрієнка» затверджено проект землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб та окремих земельних ділянок кількістю 92 одиниці. Порядок розподілу земельних ділянок проводиться робочою групою з питань виділення земельних ділянок учасникам АТО у м. Черкаси створеною та затвердженою Розпорядження міського голови від 26.05.2015 року № 86-р. Відповідно до рішення робочої групи від 21.07.2016 року:

- Надання земельних ділянок у м. Черкаси проводиться виключно учасникам АТО за наявності реєстрації у м. Черкаси;

- Надання земельних ділянок учасникам АТО здійснюється згідно кількості днів перебування в зоні АТО.

Згідно звернень учасників АТО до організації можна зробити висновок, що основною причиною відмови у наданні земельних ділянок є відсутність реєстрації учасника АТО у м. Черкаси та відсутність вільних земельних ділянок.

Проводячи загальний аналіз ситуації з виділенням земельних ділянок у м. Черкаси, можна зробити висновок, що розподіл земельних ділянок проводиться не прозоро. При розподілі земельних ділянок можливі зловживання зі сторони робочої групи, оскільки виділення земельних ділянок проводиться не за чергою, а по правилам, які є дискримінаційними.

Реалізація права на першочергове поліпшення житлових умов

Першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов встановлено п.14 ст. 12 закону України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту»

Учасник АТО може претендувати на поліпшення житлових умов у випадку:

- забезпечення жилою площею нижче за встановлений рівень;
- проживає у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам;
- хворіє на тяжкі форми деяких хронічних захворювання у зв'язку з чим не може проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї;
- проживає за договором піднайму жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів;
- проживає тривалий час за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності;
- проживає у гуртожитку.

Станом на 27 вересня 2016 року на обліку потребуючих у поліпшенні житлових умов перебувало 200 осіб які брали безпосередню участь у проведенні антитерористичної операції.

Відповідно до проведеного аналізу у м. Черкаси протягом 2016 року не надавалося житло учасникам АТО.

Таким чином, забезпечення права учасника АТО житлом у місті не вирішується.

Частково відсутність програм та не забезпечення учасників АТО житлом компенсує прийнята Черкаською міською радою 20 вересня 2016 року Програма пільгового житлового кредитування учасникам антитерористичної операції та членів їх сімей в м. Черкаси на 2016-2020 р. р. Відповідно до затвердженої програми на рік з бюджету Черкаської міської Ради буде виділятися 10 млн. гривень. Таким чином, при середній вартості житла 500 тис. грн. житло у кредит протягом року можуть отримати лише 20 осіб.

Враховуючи те, що кредитування здійснюватиметься через Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву, отримання даних кредитів неможливе учасникам АТО у яких вік більше 35 років. Тобто Черкаською міською Радою введено дискримінаційні обмеження при прийнятті програми.

Надання житла членам сімей загиблих учасників АТО та інвалідам війни 1 та 2 групи закріплено Постановою Кабінету міністрів України №348 від 20.05.2015 року «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов».

За інформацією Черкаської міської Ради за рахунок коштів Держбюджету на виконання постанови КМУ у м. Черкаси надано квартири 10 членам сімей загиблих учасників АТО та 3 інвалідам війни.

Реалізація права на пільги по оплаті житлово-комунальних послуг

Пільги по сплаті житлово-комунальних послуг регламентовані законом України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту».

Пільгові норми по сплаті житлово-комунальних послуг визначені постановою Кабінету Міністрів України №409 від 06.08.2014 року «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово - комунального обслуговування».

Реалізація забезпечення пільг на житлово-комунальні послуги покладено на органи соціального захисту населення.

Скарг від учасників АТО щодо ненадання пільг до організації не надходило.

Реалізація права на безкоштовне навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах

Право учасників АТО та їх дітей на безкоштовне навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах встановлено ст. 12 закону України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту», де зокрема зазначено: «Держава забезпечує учасникам бойових дій, зазначеним у пункті 19 частини першої статті 6 цього Закону, та їхнім дітям, у тому числі дітям, які навчаються за денною формою навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах».

Державна цільова підтримка для здобуття професійно-технічної та вищої освіти надається у вигляді:

- повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;
- пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;
- соціальної стипендії;
- безоплатного забезпечення підручниками;
- безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах;
- безоплатного проживання в гуртожитку;
- інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Згідно відповіді виконавчого комітету Черкаської міської ради №15326-01-9 від 29.11.2016 року, у м. Черкаси навчається у вищих та професійно-технічних навчальних закладах 64 дітей учасників АТО. Відповідно до наданої інформації усі учні навчаються за рахунок коштів міського бюджету, отримують стипендію та забезпечені безоплатними гуртожитками.

До громадської приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини у Черкаській області було одне звернення щодо відмови у безкоштовному навчанні дитини учасника АТО в Черкаському медичному коледжі. Дане питання було вирішено шляхом звернення до керівництва навчального закладу. Інших скарг чи звернень не надходило.

Цільові програми та заходи направлені на підтримку учасникам АТО

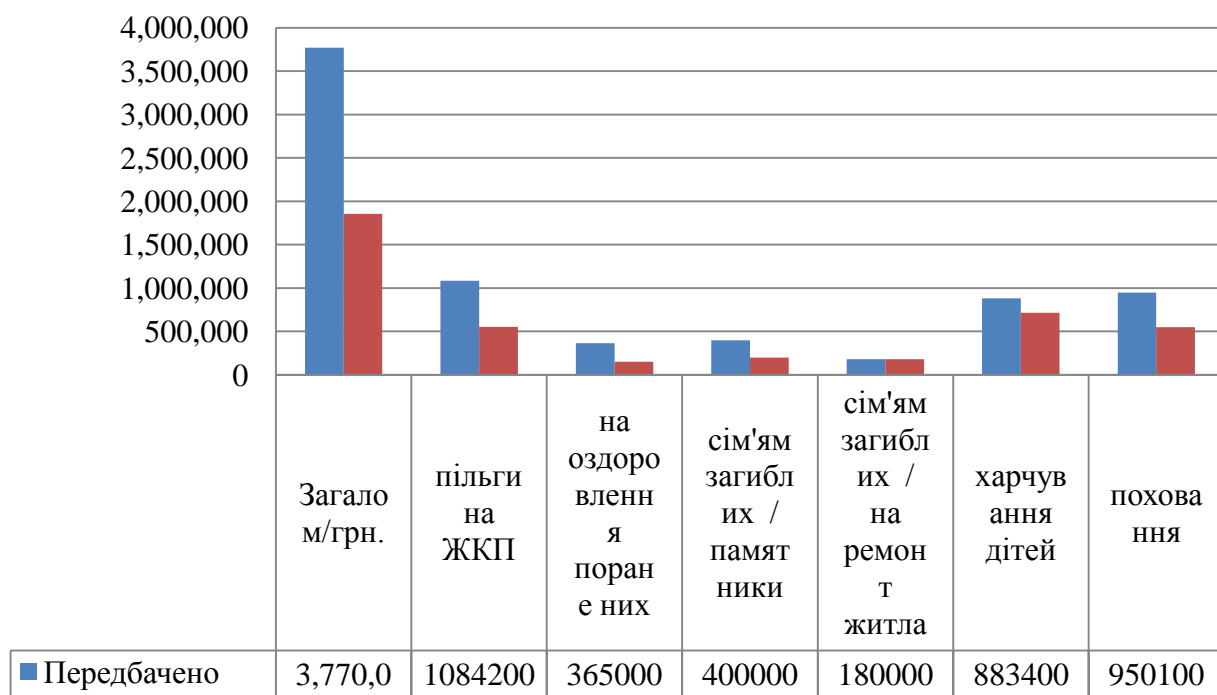
Рішенням Черкаської міської Ради від 22.01.2015 року за № 2-676 затверджено комплексну програму підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей - мешканців міста Черкаси на 2016-2016 р. р.

На реалізацію даної програми з міського бюджету передбачено виділення коштів на суму 3 770 000 гривень.

Основними можливостями для учасників АТО та членів їхніх сімей по комплексній програмі є:

- Пільги по сплаті житлово-комунальних послуг для учасників АТО, які ще не отримали посвідчення Учасника бойових дій, а це 75 % знижки плати за користуванням житлово-комунальними послугами (водопостачання; гарячого водопостачання, користування тепловою енергією, вивезення побутових відходів, водовідведення, включаючи обслуговування вигрібних ям загального та особистого користування в садибах житлових будинків, газопостачання, зокрема зрідженого газу, що використовується для опалення житлових приміщень, підігріву води в будинках, що не мають централізованого гарячого водопостачання, користування електроенергією);
- Допомога сім'ям загиблих учасників АТО на поховання, встановлення пам'ятника та доставку загиблого до місця за місцем реєстрації;
- Безкоштовне харчування дітей учасників АТО у шкільних закладах;
- Безкоштовне оздоровлення дітей учасників АТО;
- Проведення ремонту житла сім'ям загиблих учасників АТО.

Розмір фінансування за окремими напрямками

На інформаційних ресурсах Черкаської міської ради та її структурних підрозділах відсутні механізми реалізації можливостей, передбачених даною програмою. Відсутність даної інформації ускладнює отримання послуг по даній програмі цільовою групою.

Відповідно даних, наданих Черкаською міською радою, майже по всіх статтях є недофінансування всіх напрямків по комплексній програмі.

Професійна адаптація учасників АТО

Професійна адаптація учасників АТО та її фінансування здійснюється на підставі розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції» №359Р від 31.03.2015 р. та постановою КМУ №179 від 31.03.2015 р. «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції (крім військовослужбовців, звільнених у запас або відставку)».

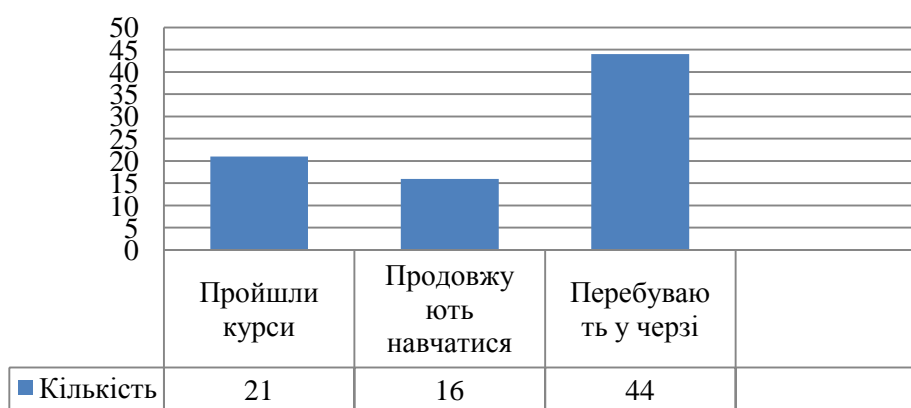
Для отримання послуг професійної адаптації учасники бойових дій повинні звернутися до органів соціального захисту населення та надати наступні документи:

- Посвідчення учасника бойових дій

- Документ що підтверджує безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення.

На реалізацію програми по професійній реабілітації учасників АТО у м. Черкаси виділено 53 706,00 гривень.

Дані про отримання послуг з професійної адаптації

Закупівля послуг з професійної адаптації учасників АТО здійснюється відповідно до вимог закону України «Про здійснення державних закупівель» з урахуванням норм законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту» та інших нормативно-правових актів у сфері надання освітніх послуг.

Відповідно до інформації, наданою Черкаською міською радою, органами соціального захисту населення у м. Черкаси закупаються освітні послуги з навчання водіїв. Дана практика є неідеальною, оскільки повністю дублює послуги які надаються центрами зайнятості населення для учасників АТО, які перебувають на обліку у центрі зайнятості.

Позитивною новелою є можливість отримання послуг учасниками АТО, які не перебувають на обліку в центрі зайнятості та мають бажання підвищення професійної кваліфікації.

Інформація на сайті міської ради та її структурним підрозділах щодо можливостей, які передбачені даною програмою відсутня, що ускладнює отримання послуг учасниками АТО.

Висновок

З метою реалізації права учасників АТО та членів їхніх сімей на безкоштовний проїзд необхідно:

- ✓ Винести на обговорення сесії міської ради питання компенсації місцевим перевізникам у 2017 році коштів на здійснення пільгових перевезень учасникам АТО.
- ✓ Визначити право членів сімей загиблих учасників АТО на пільговий проїзд по місту.
- ✓ Внести зміни до договорів з перевізниками в частині відповідальності за відмову у перевезенні пільгових категорій громадян.

З метою реалізації права учасників АТО та членів їхніх сімей на отримання безкоштовних ліків необхідно:

- ✓ Винести на обговорення сесії міської ради питання виділення з міського бюджету на 2017 рік коштів на забезпечення ліків учасникам АТО, які видаються за рецептами лікарів.
- ✓ Укласти договори з аптеками міста по наданню учасникам АТО безкоштовних ліків за рецептами лікарів.
- ✓ На сайті Черкаської міської ради розмістити інформацію про порядок надання безкоштовних ліків учасникам АТО та перелік аптек де видаються безкоштовні ліки.

З метою реалізації права учасників АТО та членів їхніх сімей на отримання земельних ділянок під індивідуальне житлове будівництво, ведення садівництва та городництва необхідно:

- ✓ Провести інвентаризацію земельних ділянок міста Черкаси з метою визначення вільних земельних ділянок.
- ✓ Скасувати рішення робочої групи з питань надання земельних ділянок учасникам АТО в частині постановці на чергу на отримання земельної ділянки враховуючи термін перебування у зоні АТО.
- ✓ Створити місцеву програму щодо забезпечення учасників АТО земельними ділянками. Даною програмою пропонується першочергове виділення земельних ділянок учасникам АТО які отримуватимуть кредит під будівництво житла.
- ✓ На сайті Черкаської міської ради розмістити чергу учасників АТО, які подали заяви на отримання земельних ділянок.

З метою реалізації права учасників АТО та членів їхніх сімей на першочергове отримання житла необхідно:

- ✓ Створити комплексну програму з забезпечення житлом учасників АТО та членів їх сімей.
- ✓ У договорах з забудовниками встановити обов'язок передачі забудовниками частини житла учасникам АТО, які потребують поліпшення житлових умов.
- ✓ Залучити приватних інвесторів для будівництва пільгового житла для учасників АТО та членів їх сімей.

З метою реалізації права учасників АТО та членів їхніх сімей на санаторно-курортне лікування та покращення послуг, які надаватимуться закладами, необхідно:

- ✓ На сайті Черкаської міської Ради створити рейтинг санаторно-курортних закладів в яких здійснюється обслуговування учасників АТО.
- ✓ Проводячи закупівлю путівок в санаторно-курортні заклади на 2017 рік провести опитування учасників АТО щодо якості наданих послуг.
- ✓ Органам соціального захисту населення своєчасно надавати інформацію про кількість наявних путівок на відкритих інформаційних ресурсах міста.